

Motion till riksdagen 2011/12:N218

av **Marianne Åhman (FP)**

Strukturfondernas betydelse för Värmland och för landsbygdens utveckling

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige bör arbeta för att EU:s regionala sammanhållningspolitik och dess strukturfonder kommer den svenska landsbygden till del och bidrar till tillväxt och utveckling för de människor som lever och har sina företag där.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en kontinuerlig och noggrann uppföljning av de satsningar som görs genom EU:s strukturfonder för att säkerställa långsiktiga och tillväxtfrämjande åtgärder för företag, kommersiell service och infrastrukturens satsningar.

Motivering

Värmland är en region som har stora naturrikedomar. Skogsbruk och malm-utvinning har genom tiderna varit Värmlands tillväxtmotor. Allt större betydelse har även turism och rekreationsnäringen fått under de senaste åren. Men Värmland står liksom flera andra skogslän i Sverige inför stora utmaningar, inte minst på grund av en både minskande och åldrande befolkning. Detta ställer krav på förnyelse, innovation och kreativitet för en hållbar regional tillväxt och utveckling för framtiden. Utifrån detta har Region Värmland fokuserat sitt utvecklingsarbete på innovativa miljöer, kompetensförsörjning, tillgänglighet och livskvalitet enligt devisen Värmland växer. För detta arbete har EU:s strukturfondsmedel en stor betydelse. Under 2010 har varje krona som Region Värmland satsat i projekt kompletterats med fyra till. Fem kronor i varje projekt fördelades med 1 kr från Region Värmland, med 1:85 kr från

Fel! Okänt namn på

EU, 1 kr från kommunfinansiering, 65 öre från statliga aktörer och 50 öre från övriga finansiärer.

Under 2008 utarbetade regeringen en samlad strategi för att stärka utvecklingskraften i Sveriges landsbygd (riksdagens skrivelse 2008/09:167).

Riksdagen har slagit fast att ”det ska finnas förutsättningar för att leva och verka i hela landet. Detta ställer bland annat krav på att gles- och landsbygdens speciella förutsättningar uppmärksammas och att åtgärder vidtas där de bedöms vara nödvändiga. Vidare framhöll utskottet att staten har en viktig roll när det gäller att tillhandahålla infrastruktur och grundläggande service som ses som självklarheter i mer tätbefolkade delar av landet. Betydelsen av ett gott företagsklimat lyftes fram som en förutsättning för att småföretagandet exempelvis inom de areella näringarna som jord och skogsbruk, fiske samt inom turistområdet skulle gynnas.” (bet. 2008/09:NU19).

Sverige inkluderas i EU:s gemensamma regionalpolitik, vilken syftar till att minska de ekonomiska och sociala skillnaderna inom EU. I dagsläget går cirka en tredjedel EU:s gemensamma budget till regionalstöd. Centrala verktyg för arbetet är de två strukturfonderna Europeiska regionala utvecklingsfonden (Eruf) och Europeiska socialfonden (ESF).

För att medel ska betalas ut måste medfinansiering av nationella offentliga eller privata aktörer fastställas. Under innevarande period 2007–2013 beräknas nationella offentliga medel uppgå till cirka 9,8 miljarder. Därutöver kommer näringslivets medfinansiering, vilket beräknas uppgå till cirka 4,3 miljarder. Sammanlagt innebär det att medlen till de åtta strukturfondsprogrammen uppgår till cirka 22,6 miljarder kronor för 2007–2013. Vid årsskiftet 2010/11 hade ungefär 7 miljarder av medlen från Eruf allokerats (RUT 2011).

Sammanlagt bidrar EU med investeringar på 111 miljoner kronor till Region Värmland. Regionalfonden är den största finansiären med 89 miljoner, ESF står för 11 miljoner och Interreg för 9 miljoner. Strukturfonderna står allt som allt för ungefär 35 % (varav Eruf 29 %) av finansieringen i de värmländska projekten. Några exempel på projekt under innevarande planperiod 2007–2013 som har stor betydelse för länet och dess tillväxt:

1. Fibernät i Säffle

Syfte: Alla på landsbygden i Säffle ska ha tillgång till ett bra bredband. Resultat: 92 mil fibernät är draget i Säffle, enda vita fläcken är centralorten. Planer fanns på att genomföra projektet innan man sökte EU-medel, och då räknade man med en anslutningsgrad på 50 procent. EU-bidraget har gjort att fler har kunnat ansluta sig, och idag har över 90 procent av hushållen eller företagen anslutning. Utan EU-medel hade nätet troligen inte blivit kommundäckande, och anslutningsgraden hade varit lägre på grund av högre anslutningsavgifter. Finansiering: 31,6 miljoner, varav 15,8 miljoner från EU.

2. Fullkoll

Syfte: Skapa ett attraktivt och tillgängligt kollektivtrafiksystem i Värmland samt att ta fram arbetsformer för systemperspektiv i vidareutvecklingen av kollektivtrafiken. Resultat: färdigställda investeringar i stationer längs med

Fel! Okänt namn på

Frykdalsbanan och Värmlandsbanan som lett till mer kundanpassade och handikappvänliga stationsmiljöer för tågresenärer. Vid varje station har även utbyggnad av parkering av bil och cykel vidtagits. 16 nya busshållplatser har tagits i bruk i Hammarö kommun. Busshållplatserna är en del i ett system där man använder sig av bussar för att erbjuda snabbare och effektivare resor än de ordinarie busslinjerna. Finansiering: 37,6 miljoner, varav 18,8 miljoner från EU.

3. Slim (Systemledning för innovativa miljöer och klusterprocesser i norra Mellansverige)

Syfte: Kunskapsutvecklingsprojekt i samverkan mellan företag, forskare och studenter på svenska lärosäten för att främja regional utveckling och innovation. Samverkan sker genom 15 klusterorganisationer (cirka 700 företag med över 60 000 anställda) som samarbetar med Karlstad universitet, Högskolan Dalarna och Högskolan i Gävle samt Mittuniversitetet med totalt 55 000 studenter och forskare. Samarbetet sker i klusterorganisationerna, vilket leder till idéutveckling i företagen och att studenter rekryteras efter avslutad utbildning. Forskare har därefter lättare att hitta företag i forskningssamarbeten. Resultat (efter mätning på företagsnivå hos 700 företag under fem år):

- ? 30 % av företagen säljer mer tack vare klustersamarbetet.
- ? 60 % av företagen har lättare att rekrytera ny arbetskraft.
- ? 75 % av företagen ökar sin innovationskraft och får fram nya produkter och tjänster.
- ? 85 % av klusterföretagen har tack vare sin medverkan börjat samarbeta med studenter och forskare på de fyra lärosätena.

Slim-projektet har gjort att regionerna Dalarna, Gävleborg och Värmland i juni 2011 fick ta emot ett EU-kommissionens prestigefyllda pris, Regio Stars Award, för bästa projekt för innovation och regional utveckling i Europa i kategorin "Att förutse ekonomiska förändringar". Finansiering: Projektet är delfinansierat från strukturfondsprogrammet Norra Mellansverige, vilket var helt avgörande för att projektet skulle kunna starta och bli ett nav för samarbetet företag-universitet-forskning i regionen.

Riksdagens näringsutskott har i sitt betänkande (NU19) slagit fast att EU:s strukturfondsprogram utgör en viktig grundbult i de insatser för regional tillväxt som görs i Sverige. Regionala strukturfondsprogram, planer och strategier tas fram utifrån de riktlinjer som fastställs och därifrån ska lokala och regionala aktörer samspela på nationell nivå för att skapa konkreta, långsiktiga projekt som ger tillväxt på landsbygden. Företagstillväxt kan i sin tur skapa arbetstillfällen, utökad kommersiell service, tillgänglighet genom infrastruktursatsningar, satsningar på it samt förbättra kopplingen mellan forskning och företagande. Regeringen ska på nationell nivå göra en uppföljning av strukturfondsprogrammen. Tre övervakningskommittéer har det övergripande ansvaret att overse kvalitet och effektivitet i arbetet som utförs i de regionala strukturfondsprogrammen och att så kallade övervakningsplaner upprättas. Kommittéerna består av ledamöter utsedda av regeringen i samar-

Fel! Okänt namn på

bete med Tillväxtverket som i sin tur ska verkställa och administrera övervakningsarbetet. Av stor vikt är kopplingen och dialogen mellan lokala, regionala och nationella aktörer för att tydliggöra betydelsen av EU:s regionalpolitiska stöd. De tilldelade medlen är idag en förutsättning för att möta regeringens mål i ”En samlad strategi för att stärka utvecklingskraften i Sveriges landsbygd” (riksdagens skrivelse 2008/09:167). Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Stockholm den 27 september 2011

Marianne Åhman (FP)